

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Tinerii și bătrânii.

Discuția ce de o bună vreme încoaci se poartă în jurul unor chestii de natură publică: socială, culturală și politică, scot tot mai mult la iveală controversa dintre cele două vrăste, dintre vrăsta tinerească și vrăsta bătrânească.

Nu suntem dintre aceia, cari aparțin acestor două etăți, și nici că prindem condeiul în mână, ca să ne amestecăm în lupta ce se poartă, căci știm bine adevărul cuprins în proverbul: „cine are mintea întreagă în cearta altuia nu se bagă”. Și dacă totuși ne încumetăm să luăm sub discuție această întrebare, o facem cu intenția de a contribui cu vederile noastre la *delucidarea problemei*, devenită astăzi aproape odioasă în fața publicului privitor.

Este ori nu îndreptățită pășirea tinerimei pe arena publică a luptelor politice? Și dacă da, atunci cari sunt limitele până la cari se poate extinde amestecul ei? Aceste sunt cele două întrebări, ce trebuie să și le pună fiecare gânditor în fața frământărilor social-politice, ce se pot observa în viața noastră publică din această patrie.

Fenomenul acesta de *psihologie etnică* nu e ceva nou, și nici că e ceva nenatural, căci îl întâlnim în trecut și în prezentul popoarelor foarte adese-ori. Și nici că are să ne înspăimânteze prin apariția sa, producând desnădăjduire în păturile poporului nostru. El este de natură înspăimântătoare numai în fața oamenilor mici de spirit și înguști la judecată, iar pentru cei cu spirit și vederi largi nu poate decât să-i înveselească. Și aceasta pe motivul, că ori unde se ivește, este *presemnul* unui dor de luptă, ce duce către *realizarea tendințelor și scopurilor noastre politice culturale*. De obicei își face apariția atunci, când viața

unui popor a ajuns la un fel de stagnare, ori cel puțin la un fel de tardivitate.

În mulțimea ce constituie masele unui popor se află mulți inși, cari din firea lor sunt mai grabnici, mai sprinteni și ar dori să ducă și pe cei mai târzii cu ei în o luptă mai febrilă, mai înțetitoare, mai nervoasă. Li e prea mult să aștepte vreme îndelungată, până ce se va gândi și resgândi cutare dedat de a-și măsura tot pasul cu cumpăna centesimală.

Și cine oare le ar putea băga acestora de vină, că se sbuciumă să urnească carul politicii noastre, care pare a fi ici-colea înglodat în nămolul nepăsării și indiferentismului condamnabil, în luptele de existență politică, cum sunt cele ale noastre din această patrie? Cel ce cunoaște bine trecutul de veacuri al acestui neam, vecinic nebăgat în samă și vecinic bun numai de exploatat, cel ce cât de puțin e inițiat în forțele ce se desvoltă în jur de noi spre a face să se pereneze această stare de veacuri, nu prea are răgaz de a se scărpinga mult în cap, căci vremea trece. Pentru a-tare gânditor orice clipă trecută în nelucrare este o pierdere în noianul vecinicii, ce nu se mai poate repara nici când.

Și cine oare ar putea trage la îndoială faptul istoric, cum de multe-ori am pierdut în cursul vremii prilegiuri prielnice emancipării politice-culturale, numai din cauza unui spirit de hotărâre tardiv? Să ne împrăștiăm numai fapte istorice dela era libertății patruzeci optistă încoaci, și ne vom convinge de adevărul aserțiunii noastre. Nu le vom invoca, căci ele sunt cunoscute pentru cei ce se indeletnicesc cu probleme social politice. Nu le vom insera, căci nu voim să ne scorbăm dela înălțimea unei discuții academice și să ne pierdem în mărunțisuri.

Acum dacă așa este, atunci de ce să fie stricăcios amestecul tinerimei în rezolvarea de probleme cardinale din viața noastră publică? De ce să-i strigăm un „veto”, când își iese din fire și ne împintenează la luptă?

Doară este un adevăr etern faptul, că progresul pe terenul științelor și artelor are să se mulțamească unei *vecinice prefaceri a ideilor vechi prin cele nouă*. În viața popoarelor, ca și în a inșilor, orice înaintare culturală, politică, socială, se poate îndeplini numai prin adăugarea de idei nouă la cele vechi. Iar această adăugare nu se întâmplă fără oarecare sguduire și chiar luptă între cele două curente! Ideile nouă intră în conștiința prielnică simultan și produc o perturbație în vechiul culcuș. Le trebuie timp până ce-și află loc în acest culcuș, căci stăpânitoarele cele vechi nu le îngăduie loc fără nici o împotrivire. În astfel de situație o ciocnire este inevitabilă. Liniște se produce numai după o frecare și ciselare. Și anume, numai după ce ideile nouă prin intensitatea lor birue pe cele vechi și le scot din culcușul lor, făcându-și ele aici casă și masă. Se poate întâmpla și cazul, ca ideile nouă să-și găsească alte idei înrudite între cele ce constituie conștiința omenească. Aceste natural dau mână de ajutor nouelor soațe și atunci biruința e mai lesnicioasă.

Echilibrul sufletesc se stabilește mai ușor și mai repede, fără sdruncinări și revolte psihice mai marcante. Numai așa este cu puțință îmbogățirea avutului nostru sufletesc prin o *vecinică premenire și adăugare* la conținutul vieții noastre psihice. Acest proces de înăvțire spirituală ni-l indică experiența de toate zilele și îl verifică știința psihologiei individuale.

Cum însă psihologia individuală este oarecum o călăuză întru a străbate în procesele de viață psihică

a maselor, deci și a unei psihologii etnice, urmează dela sine o analogie la interpretarea fenomenelor psihice din viața unui popor și a unui individ. Până astăzi nu a ajuns știința să stabilească un sistem de psihologie etnică, ci tot ce s'a făcut sunt numai încercări mai mult sau mai puțin succese. Cu toate acestea sunt suficiente pentru a ne explica anumite fenomene din domeniul mișcărilor culturale, politice și sociale.

În consecință nu vom greși dacă zicem, cumcă isbucnirea conflictului între tineri și bătrâni din timpul mai din urmă e ceva firesc. Totodată nu vom putea susține, că acest conflict s'ar fi putut da fără oarecari lupte între ceea ce este vechiu și ceea ce vine nou.

Și nici că s'ar putea presupune, că acest conflict se va putea aplană cu una cu două. Are lipsă de timp și are lipsă de prefacere și asimilare între cele două curente. Date fiind aceste condiții, restabilirea liniștei va urma de sine. Viața noastră publică iarăși va curge în alvia sa, și desvoltarea noastră își va lua cursul său normal spre țânta idealurilor neamului nostru.

Zice-se, că e vorba de delăturarea unor persoane venerabile dela conducere. Cei ce pun chestia pe tăișul acesta, n'au *maturitatea* de lipsă pentru a înțelege problemele politice ale neamului nostru. Și dacă de fapt măsurarea tinerimii ar fi pornit din aceste indemnuri, ea se va prăbuși peste noapte și noi vom rămânea la cele vechi. Nouă însă ni se pare a fi lucrul cu mult mai serios și mai profund, decât a intenționa o schimbare de persoane. Căci ce e mai ușor decât aceasta. Chiar persoanele vizate se retrag buni bucuroși, că au scăpat de cea mai ingrata ocupație, la care renunță ușor, când ar simți, că nu mai au încrederea publică. Pe cei din fruntea conducerii politice i-au ținut la postul lor numai nestrămutata cre-

FOIȘOARĂ.

Necredința și cauzele ei

de preotul Aurel Popovici.
(Fine.)

Astronomul Kepler, descoperitorul atator lucruri și fenomene, iscoditorul atator legi vecinice din univers, își termină valoroasa lucrare științifică, în care sunt depuse roadele unei munci de 30 de ani, cu următoarele șire: „Până a nu mă ridică dela această masă, pe care am făcut lucrările mele, ridic ochii și mâinile mele la cer și îndreptez umilita-mi rugă către autorul lumii.

„O Tu! care prin minunatele lumini ce ai vărsat peste toată natura și ridici dorințele noastre până la a ta Dumnezeuzească și strălucitoare mărire, își mulțamește Dumnezeuzele și ziditorule, pentru desfătările, ce a simțit sufletul meu, când am privit în extas frumseța făpturilor tale. Am terminat această carte, care conține rodul ostănelor mele și al inteligenței, ce în nemărginita și bunătate mi-ai dat mie. Pe cât m'a putut sluji slabul meu suflet, m'am silit a arăta oamenilor prin dovezi minunile zidirii tale. M'am silit din toate puterile mele să flu adevărul, calea filosofiei; și dacă voi fi zis vre-un neadevăr, eu vierme crescut și hrănit în

păcate, arată-mi-l Doamne, ca să îl pot șterge. Să mă fi orbit eu oare de trufia înaintea minunatei frumseți a lucrurilor tale, ridicând acest monument, care trebuie să fie închinat numai gloriei tale? Să fi oștat eu să-mi fac un nume între oameni? De va fi așa, iartă-mi Doamne rătăciră și fă, ca această lucrare să nu poată aduce vre odată un rău, ci să servească la a ta glorie și la ertarea sufletelor?”

Cazurile, când bărbații de știință cu toată greutatea cuvântului lor, se ridică împotriva acelor naturaliști, cari afirmă că religiunea și știința stau în contradicție, nu sunt izolate. Cei mai de seamă învățați, cei mai profunzi cugetători ai omenimii, dovedesc tocmai contrarul și anume, că nu știința, ci neștiința stă în contradicție cu credința. Prin urmare și la noi, cauza necredinței este tocmai starea culturală înapoiată, în care ne aflăm. Ar fi de dorit deci, ca intelectualii nostri să nu se îndestuliască cu descoperirea unui teost din sfânta scriptură, a cărui înțeles verbal ar sta în contradicție cu vre-o descoperire nouă a științei, și prin aceasta a denega ori și ce drept de mai departe vețuire a religiunii, ci să caute a pătrunde mai bine în înțelesul sfintei scripturi, să caute a cerceta și a urmări și progresul științei teologice, și numai după aceea să-și spună cuvântul. Cu toată hotărârea se poate susține, că în cazul acesta cuvântul lor va fi favorabil religiunii.

Sfânta scriptură pe lângă înțelesul verbal, mai are și un înțeles mistic și acesta este cel adevărat, care nici odată nu stă în contradicție cu progresul, pe cari le realizează știința. Mântuitorul Isus zice apostolilor săi: „Spiritul este, care face viu”, iar apostolul Pavel adaugă: „Nu vă luați după literă, ci după spirit, căci litera omoară, iară spiritul face viu”. Povestirea sfintei scripturi despre scăparea lui Israil din robia Egiptului în înțeles mistic însemnează scăparea neamului omenească din robia păcatului. Mana picată din cerul, cu care s'au hrănit israelitenii în decursul rătăcirii lor prin deșerturile Arabiei, este închipuirea trupului lui Hristos în taina sfintei Euharistii. Învățătura bisericiei din dogmatica de o deosebită frumsețe a glasului al cincilea, ne arată că despărțirea mării Roșie și trecerea prin ea a jidovilor o pe uscat, închipuește zămislirea Cuvântului lui Dumnezeu din preacurata Fecioară Marie.

În marea Roșie, chipul miresei ei neispitite de nuntă, s'a scris oare când. Acolo Moaisă, despărțitorul apei, iar aicea Gavriil slujitor al minunei. Atuncea adâncul l-a trecut pedestru Israil, iară acum pe Hristos l-a născut fără sămânță Fecioara. Marea după trecerea lui Israil a rămas neumblată, iară Cea fără prihană după nașterea lui Emanuil a rămas nestrăcută.”

În istoria săturării celor 5000 de oameni cu oțol pânii, pânile în înțeles mi-

stic-parabolic, închipuesc oărțile bune, mai ales oărțile cu conținut religios-moral.

Se înțelege de sine, că înțelesul mistic numai aceia îl pot desoperi în textele sfintei scripturi, cari se ocupă cu teologia; dar în schimb iară numai aceia sunt chemați a-și spune cuvântul în materie de religiune, cari fac teologie, cari se ocupă cu știința teologică. A te pronunța asupra unui lucru, pe care nu îl cunoști, oăci nici odată în viață nu te-ai ocupat de el, înseamnă o superficialitate, o nebulie.

Despre modul cum caută a se pronunța la noi oamenii nechemăți asupra religiunii, voi cita aici un pasaj din un studiu asupra religiunii, de Zotu (Biserica Română, Anul I Nr. 7):

„Cu toată însemnătatea ce o are religiunea pentru om, vedem că oamenii de toate celelalte lucruri se ocupă, numai de religiune nu.

Dacă este vre-un roman, vre-o pcezie, vre-o carte, cum să-și prelungească viața sau să-și conserve frumseța, toți sunt dispuși a o procura, toți au bani pentru a o cumpăra, toți au timpul să o citească. Dacă este vorba de a ceti o carte despre Dumnezeu și despre datorințele omului, dacă este vorba de a cumpăra o carte religioasă, sau de a ceti sfânta scriptură, atunci și timpul le lipsește și casa li se golește, și dacă totuși se află unii, cari le cetesc, o fac numai din deprindere și cu neglijență, sau din vanitate, pentru a putea vorbi de ele, sau chiar din impietate pentru a le

dintă, ca acolo puși servesc interesele bine pricepute ale neamului nostru. Și dacă s'ar afla și de aceia, pe cari motive de ordin mai inferior i-au avântat pe pedestalul, unde se află, acestia eo ipso se vor prăbuși cu sau fără intervenția tinerimei. Cu minciuna și alte calități asemenea ei te poți ridica repede, dar vreme îndelungată să te susții la înălțime e cu neputință. Și dacă nu azi, mâne lumea începe a te cunoaște, căci multă vreme nu poate trăi omul din *fățarnicie* și minciună.

Și cu acest soi de oameni să ne tragem seama, că trecem prin niște timpuri de grea cumpănă, și nu e bine ca acest soi de oameni să hotărăască soarta neamului nostru din această patrie, dat fiind faptul, că ei nu atât a neamului *mărire*, ci mai vârtos a lor *înflorire* o doresc.

Hotărât, că ne aflăm în o *curbă istorică*, unde se cade să chibzuim rece și limpede în ce direcție apucăm, căci o bună chibzuială va duce la izbândă cauza neamului nostru, cum o pripire nerumegată va produce un desastru, ce doară veacuri nu l-am mai putea îndrepta. Drept aceea nu poate fi vorba de *delăturarea* unor persoane venerabile, ci de *curățirea* de lipsă, și mai ales vorba poate fi de o *schimbare* în sistemul de conducere.

Dr. Petru Șpan.

„Politica comunală sâsască“. Sub titlul acesta a ținut primarul din Mediaș, Fr. Theil, o conferință, publicată într-un număr mai recent al ziarului „Kronstädter Zeitung“. Înțeleptul domn primar al Mediașenilor s'a plâns în conferința sa, că poporul sâsesc dă îndărăt, din propria sa vină, fiindcă nu se înmulțește și nu știe să-și apere proprietatea, ci o lasă să cadă rând pe rând în mâinile lacomilor Români, cari se sporesc și se întăresc. De aceea, — ascultați concludia, — *puterea de stat ar trebui să ia măsurile necesare, ca Români să nu cuceresc pe Sași, co-onisându-i în ținuturi deja românisate.* Adecă puterea de stat să ne scoată din moștile noastre și să ne mute altundeva, unde nu mai putem cumpăra nimica dela Sași! Las că dorința aceea e o absurditate, de care răd și curcile, dar întrebăm: crede înțeleptul primar al Mediașului, că în cazul, dacă absurditatea ar fi realizabilă, Sașii ar fi salvați? D'apoi că tocmai atunci ar cădea ei pradă șovinismului unguresc, când Români nu ar mai forma zid de apărare în jurul lor! Asta o știe fiecare cărturar al Sașilor. Și trebuie să i compătimim numai, că au și oameni, ca înțeleptul Fr. Theil, a căror rezon politic încă nu a ajuns să cunoască și se înțelegă acest adevăr. Dar zi-i „primarul Mediașului“ și dă-i pace!

combate și a le batjocori. A batjocori cele sfinte, a vorbi contra religiei, astăzi nu este un lucru rar. De nici un lucru nu se vorbește cu atâta ușurință, ca de religie. Oamenii, cari nici odată n'au voit a se gândi serios asupra chestiunilor religioase, oamenii cari nici odată nu și-au dat osteneală de a ceti cel mai simplu catehism, îi vedem că nu se sfioșe a vorbi cu cea mai mare temeritate și frivolitate despre lucrurile cele mai înalte și sfinte, îi vedem vorbind în contra religiei și celor ce cred într'ânsa, par'că ar fi lucrul cel mai evident din lume, că religia nu este decât o mare minciună, care dacă mai trebuie încă să existe, este numai pentru a ținea în frâu pe poporul cel neoult. Și acești oameni nu numai că nu se tem de a arăta în public o asemenea ușurință condamnabilă, chiar dacă ar fi vorba de lucruri mai neînsemnate, ci din contră ei au aerul de a crede, că prin aceasta dau dovadă despre o cultură și o învățătură superioară; ei se cred deja savanți într'un grad foarte înalt, când au învățat a spune, că nu există nici Dzeu, nici suflet, și dela înălțime în care ei să cred puși se uită, apoi cu compătimire dacă nu chiar cu dispreț asupra oamenilor simpli și neoulti, cari cred în religie și cari n'au atâta inteligență pentru a vedea că Dzeu nu este decât o fantomă inventată pentru a spăria pe cei proști, și că sufletul nu numai că nu este nemuritor, dar nici nu există.

Reconstituirea cam. adv. din Sibiu.

Joi, în 29 Decembrie s. c. a avut loc reconstituirea camerei advocațiale din Sibiu.

Camera se compune din 1/3 parte și ceva mai bine Sași, cam tot atâta Români și din mai puțin ca 1/3 parte Maghiari. Cu toate acestea reconstituirea de până acum se făceau în deplină liniște și armonie, conform unui uz de zeci de ani.

Nu așa însă s'a urmat în anul acesta. Elementele mai tinere dintre Români și Maghiari sau unit între sine, că să „premenească“ personalul camerei. Au împărțit funcțiunile între ele, mai lăsând numai iei-colea pe câte un bătrân, care să-i inițieze în arcelele conducerii afacerilor.

Românii mai înaintați în vârstă din Sibiu auzind despre aceasta au convocat o conferință a tuturor advocaților români din localitate, în scopul ca să stabilească solidaritatea Românilor la alegeri și să statorească o procedere uniformă, ca să nu meargă numai ei divizți la ură, pe când Ungurii și Sașii aveau să meargă fiecare încheagăți. Încercarea făcută de a restabili solidaritatea între Români însă n'a succes, pentru că elementele mai tinere s'au declarat angajate astfel, încât lor o retragere le-ar fi imposibilă. Cei mai bătrâni, cari în înțelegere cu Sașii și cu unii Maghiari compuseseră lista — așa zicând — oficială, încă nu puteau fi apelați a se abate dela ea. Și astfel s'a întâmplat și aici — ca altcum de regulă la noi — că Românii au votat unii cu Ungurii, alții cu Sașii.

Adunarea generală a fost deschisă și condusă de dl adv. Preda, viceprezidentul camerei — prezidentul Dr. Bordan prin morb fiind reținut. Ea a decurs peste toată așteptarea, în deplină liniște și cu o seriozitate exemplară. Dintre 96 de membri ai camerei au votat 90 de inși. Lista așa numită oficială, — care cuprindea în sine pe domni adv. Preda de viceprezident, pe domni Dr. Liviu Lemény și Dr. Octavian Russu de membri ordinari, iar pe domni Dr. Dan și Dr. Borcia de membri suplenți în comitet — a învins, dar numai că o mică majoritate de 10 voturi.

Resultatul alegerii a fost primit din toate părțile cu o liniște exemplară. Și asta ne îndreptățește la presupunerea, că cu sfârșitul alegerii s'a sfârșit totodată și lupta și desbinarea între frați și că de aci înainte și cu alte ocazii advocații români din cameră, mai înainte se vor înțelege între sine și vor proceda totdeauna solidari în toate afacerile de interes pentru națiune și patrie. Bine era dacă se urma și acum astfel. În care caz, resultatul alegerilor ar fi fost negreșit pentru toți mai îmbucurător.

Un participant.

NOUTĂȚI

Hirotesire. Eri, Duminecă, a fost hirotesit întru protopresbiter, prin înalt-preasfințit Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul nostru Ioan, domnul Dr. Ioan Lupas, protopresbiterul Săliștei. Noul protopresbiter a rostit apoi, la sfânta liturgie, o frumoasă predică în catedrală.

Omul — zic, ei basându-se pe minunatele progrese a științelor, omul nu este decât un animal — o maimuță fără coadă. Toate acestea ei le vorbesc cu cel mai mare curaj și siguranță.

Ei vorbesc contra religiei, fără să-și dea măcar osteneala de a o studia și a o cunoaște. Ciudadat lucru; dacă cineva fără de a avea cunoștință de fizică ar începe a striga, că electricitatea este o minciună, că magnetismul este o țărâță, că atracțiunea este o invențiune, nu l'am trimite oare îndată la o casă de alienați? Ce facem noi cu aceia, cari vorbesc de lucrurile pe cari nici odată nu le-am cunoscut, la cari nici odată nu s'au gândit? Rădem de ei, îi compătimim, îi credem de nebuni și cu drept cuvânt.

Dar vedeți numai, când este vorbă de religie nu este așa. Numai de religie și anume în contra religiei poate fiecare să vorbească ori ce-i vine în cap, fără a se teme de a fi blamat de nimeni, numai despre religie se crede fiecare în drept a vorbi fără ca să o studieze.

De unde oare vine aceasta?

Am reproduș acest pasagiu întreg din tratatul lui Zottu despre religie, căci în el se cuprinde o înțelegătoare și adevărată despre felul cum lucrurile de credință se petrec la noi. Cine poate contesta, că la noi cei mai mulți din cei ce se pronunță asupra chestiunilor din domeniul

A doua conferință în iarna aceasta s'a ținut aseară, Duminecă, în sala Muzeului Asociației și a întrunit iarăși un public numeros compus din dame, domni și tinerime școlară. Dl Dr. Nicolae Bălan, profesor la seminarul „Andreian“, și-a dezvoltat conferința despre religie creștină și cultura modernă. În partea primă a vorbirii sale a tratat în liniamente largi, din punct de vedere teologic, raportul dintre creștinism și progresele civilizației; a atins curentul materialist, insistând asupra puținătății mulțimilor sufletești la partizanii materialismului. În a doua parte conferințiarul a scos în relief legătura strânsă, ce a existat în trecut și va trebui să existe și în viitor, între biserica românească și cultura românească. A fost o expunere elocventă, făcută de omul deplin convins. Auditorul a răspuns cu aprobări generale. Atât la începutul, cât și la sfârșitul conferinței, corul teologilor a cântat câte-o colindă: „O, ce veste minunată“ și „Trei păstori“, de o melodie înduioșătoare.

Regina Elisabeta a României și-a sărbătorit Joi aniversarea nasterii. S'a născut în 29 Decembrie n. 1843. Registrele au stat deschise în ziua aceea la palat, iar guvernul a adus felicitări suveranei române prin prim-ministrul Brătianu.

Permutat. Domnul Szabó Elemér inspector reg. de școale în Făgăraș a fost permutat în aceeași calitate în comitatul Șaroc, iar în locul său a fost numit inspector reg. la Făgăraș domnul Dr. Radvanyi Ferencz.

Serbarea școlară, dată eri după amiază la orele 3 cu elevii dela școala noastră centrală din loc, a fost foarte frumoasă. Au cântat, au declamat, au spus dialoguri elevii și elevele, la urmă a adresat câteva frumoase cuvinte dl protopresbiter Dr. Ioan Stroia micilor debutanți, apoi a vorbit dl Victor Tordășianu, și s'au împărțit daruri copiilor: colăcei, bomboane, ceruse, (donate de dl comerciant Onițiu) și ce'or săraci haine, din darurile adunate de dl Tordășianu. Au fost îmbrăcați: 10 băieți cu câte un rând întreg de haine, 4 fetițe cu stofă pentru haina, 1 băiat și 2 fetițe cu ghețe și un băiat cu o căciulă. Colăceii și bomboanele au fost cumpărate pe banii dați de institutul „Abina“ și de dl protopop Dr. I. Stroia. Un public numeros a asistat la sărbare. Zelul dlui învățător N. Iordan și al doamnei învățătoare Victorii Popovici, și obositoarea lor muncă, avută cu aranjarea sărbării, merită toată lauda.

Numire. În Monitorul oficial al României a apărut decretul de numire al dlui Anton Carp în funcțiunea de guvernator la Banca Națională. Dl A. Carp a adus vreme îndelungată ca director mari servicii acestei instituții naționale.

Viriliști. În reprezentanța orașului Orăștie se află pe anul 1911 treizeci și unu de viriliști. Intre aceștia sunt: 12 români, 11 sași, 8 unguri (intre cei din urmă 4 sunt jidani). Români sunt următorii: I. I. Vulcu, Dr. A. Muntean, Nicolae Vlad, „Ardelean“, Ioan Moța, Dr. I. Popu, Dr. A. Vlad, Dr. Silv. Moldovanu, N. Opincar, Dr. E. Dobo, Constantin Baciu și Dr. C. David.

religiei, cei mai mulți din cei ce au aere de învățați contestă dreptul de existență n'au făcut nici odată un studiu serios asupra religiei și nu sunt decât niște desprețuitori de religie de paradă și de modă.

Ar fi deci de lipsă, ca toți cei încredințați cu predarea religiei în școlile populare și medii, precum și catheții dela universități să-și îndeplinească datoriile cu sumpătate. E de datorința tuturor preoților de a predica cuvântul lui Dumnezeu cu toată ocaziunea, și mai ales dela fiitorii preoți se așteaptă, ca înarmându-se cu toate armele științei în timpul care-l petrec în seminar, pășind în viață să fie tot atâta apostoli ai regenerării noastre morale. Înarmați cu arma luminei, cu duhul blândețelor, să întoarcă pe cei rătăciți dela calea greșită pe care au apucat, iar în cazul când blândeța nu prinde în inimile învârtosite, să-și cheltuiască toată energia pentru combaterea învățăturii putrede a grăitorilor de desertăciune, iar în ce privește clasa noastră cultă, să se convingă odată despre aceea, că necredința e o sinucidere de mii de ori mai condamnată, decât ori și care altă crimă, și convingându-se, să aștele calea Damascului care o va aduce iarăși la sinul bisericii. Făcând aceste, va face un lucru plăcut lui Dumnezeu, folositor neamului și sieși.

Dela cassa arhidiecezană. La colecta pentru nenorocii din Banaț, pe lângă suma din trecut de cor. 23,924.42 au mai intrat următoarele sume: dela Toderița cor. 25.82, Beșineu cor. 10, Feldioara-săc. 11.60, Baica (Ung.) 5.20, Măgheruș (Brașov) 30.10, Diug 15, Andrașfalăul-rom. 4, Rapoltul mic 18.20, Cârceada 4.20, Subpădure 2, Hărău 8, Săcel (Maramurăș) 6.80, Șimon, biserica veche 42.80, Chincși 5.60, Birtin 15.50, Romoșel 54.38, Ineu 13.80, Lancrăm 17.70, Bârta 7, Osoiu 7.70, Sâmbăta-super-răs. 7.60, Coddlea 55.56, Ciceu-Poeni 5.60, Iosif Martin, paroh, Recea-telechiană 2, Cacova (Sebeș) 11, Uriștia-sup. 13.30, Gânțaga 4.20 și Trestia (Zărnești) 5. La olaltă cor. 24.334.18.

Soldații la biserică. Eri, Duminecă, toți soldații de ritul gr. ort. din garnisona Sibiuului au asultat serviciul divin, oficiat în catedrală, de dl protopresbiter militar Pavel Boldoa, care a ținut soldaților și o predică potrivită.

Caz de moarte. Baronul Ivor Kaas, vechi publicist în Budapesta și fost deputat pe vremea lui Coloman Tisza, a răposat zilele acestea în etate de 68 de ani într'un sanatoriu din capitală.

Din Mag ni se scrie, că Joi sara locuitorul de acolo Ioan Mușan a avut schimb de vorbe aspre în crâșma lui Moise Cojocar cu unele rudeni ale nevastei, de care era despărțit. Urmarea certei a fost, că Mușan a scos revolverul și l-a descărcat fără a nimeri pe cineva, iar Ioan Poenar, un văr al nevastei sale, s'a repezit la el cu un cuțit, și cu trei împunsături l'a trântit la pământ. Tot trei împunsături a primit însă și Poenar, și a mai trăit numai până l-au dus acasă, pe când Mușan a murit la moment, în crâșmă. Certar a însoțat-o Ioan Isailă. El încă a primit o împunsătură gravă, cu care zace în spitalul din Sibiu.

Jalnică aniversare. Din Roma se scrie, că împlinindu-se doi ani dela marele cutremur din Italia, s'au ținut sărbători de doliu în Messina și în Reggio di Calabria. Toate prăvăliile au fost închise. Deși era vreme ploioasă, totuși s'a strâns la oimire o mulțime nenumărată de oameni. S'au ținut mai multe vorbiri comemorative și s'a pus pe peatra fundamentală pentru un monument în amintirea victimelor cutremurului.

Monument unui vechiu scriitor. Anton Pann, căruia evem să-i mulțumim prima culegere de proverbe și alte lucruri de literatură populară, este îngropat la biserica Lucaei în București. Mormântul lui, — scriitorul e înmormântat în 1854, — aproape nu se mai cunoaște. Pentru a repara distrugerea timpului și uitarea oamenilor, s'a constituit un comitet cu scop de a strânge suma necesară spre a ridica în curtea bisericii, acolo unde-i era mormântul, un monument demn de acel ce a fost Anton Pann. Președinția de onoare în acest comitet a primit-o dl Spiru Haret, ministrul cultelor și instrucțiunii publice.

Leac din popor. Un doctor din München scrie, că în cazuri de reumatism poporul italian obișnuiește a băga bolnavul în cuptorul bine încălzit. Acele lucruri se practică și în unele părți din Germania și Rusia nu fără succes.

Transport de zahăr. Considerând că fabricanții de zahăr ai Ungariei au urcat prețul mărfii, fabricanții din Germania de sud încep a trimite zahăr în Ungaria. Primul transport, de mai multe vagoane, a sosit la Fiume.

Ciprul lui Ferdinand Cortez. Celebru căpitan spaniol Cortez, care în 1519 a cucerit Mexico, se zice că s'a odihnit și a plâns sub un cipru, când oamenii l-au alungat din capitala acestei țări. Ciprul, bătrân de câteva sute de ani, începe să putrezească. Guvernul actual din Mexico l-a îngredit cu gratii de fier, ce să-l apere de vandalismul amatorilor de rarități. Se crede că arborele va mai trăi câțiva ani. După aceea va fi tăiat și păstrat în muzeul național mexican.

Onorâr pentru un medic. Profesorul Bier, care a fost doctor al sultanului Abdul Hamid, pretinde pentru serviciile sale medicale dela guvernul turcesc un onorar de 180.000 de coroane.

Clima în Lisabona. În capitala Portugaliei temperatura în vremea iernei de obicei este de șapte grade de asupra lui zero. Rar se coboară mai jos. Ca toate acestea se poartă blăni groase și lungi, manșoane de blană și alte haine de iarnă, pentru că — pentru că așa poruncește moda, pe care o croiește Parisul și pe seama Lisabonei.

Incendiu într-o casarmă. În Compiègne, Franța, s'a aprins casarma unui regiment de infanterie; focul a prefăcut în cenușă mai ales megeșinele de uniforme și arme. Au fost nimicite 12 mii de puști. Paguba se uroa în un milion și jumătate de franci. Arderea casarmei a produs mare agitație în cercurile guvernamentale franceze, pentru că până acum nu s'a putut afla, cum s'a produs incendiul. Se spune, că focul a fost pus de mâni criminale.

Moartea unui ministru bulgar. Fostul ministru Paiačov, în momentul când intra în Sbranie, ca să dea explicații în procesul fostilor ministri stambuloviști a avut un atac de apoplexie și a murit imediat. Se vorbește, că Paiačov ar fi fost otrăvit.

Mulțămită. Subscrierul aduce mulțămită și pe această cale dlui avocat Dr. Victor Moldovan, din Mociu, care s'a obligat a contribui cu câte 100 coroane pe an la fondul parohial câtă vreme copila sa va cerceta școala noastră, și pe anii 1909 și 1910 a și predat de fapt epitropiei câte 100 coroane, apoi văduvei Ana Șoanea, care a dăruit fondului parohial 200 coroane, și în urmă dlui Ioan Fiuș care a cumpărat pe seama bisericii noastre un candelabru frumos. Mociu, 14 Decembrie v. 1910. Simeon Ciucș paroh gr. ort. român.

La fondul Victor și Eugenia Tor-dășianu pentru înzestrarea fetelor sărace al „Reuniunii meseriașilor români sibiieni” au mai dăruit: Iosif Pușcariu, adv. (Brașov) 1 cor., Eugenia Beresou (Făgăraș) în amintirea unchiului său Petru Ciura 2 cor., Ioan Mielăuș, învățător (Pianul-superior) 1 cor., Victor Reti, sodal zidar 20 bani, Alexiu Cibu, inv. (Daia-rom), soția sa Eva și copiii lor Aurelia, Otilia, Sever, Emil și Remus 1 cor., Ioan Braniste, par. (Toarola), soția sa Ana n. Gherghel și copiii lor George, Valer și Ana, din prilejul aplicării fiului, respect. fratelui lor Victor, absolut de VI. cl. gimn. la compactorie în Viena 1 cor.

Pentru săraci. La apelul nostru pentru daruri de împărțit în eșjunul Nașterii Domnului între săracii noștri, au intrat următoarele daruri: Timotei Popovici prof. seminarial, Moise Opris, propr. (Armeni) Dr. A. Tinou adv., Laz. Triteanu as. cons., dsoara Sabina Brote, Emil Fischer, fotogr., câte 2 cor. A. Bratu prof., L. Brote, I. Chirca, prin notar. Sălișteș, I. Budiu șef. cont. „Lumina” Dr. Virgil Rasu cand de adv. Dr. I. Ioanovici cand. de adv. X. Y. Oct. Tăslăuanu, seor. Ștef. Lissai, Ios. Martin, par. (Tel-Recea), câte 1 cor., P. Boldeș, c. ș. r. prot. milit., 3 cor., familia Verzar 4 cor. I. de Preda adv. I. Ursu de Margine ingin. de comas., câte 5 cor.; participanții la ad. liter. a 12 a Reun. mes. cu 5,23, Eduard Baumann comere. 6 metri stofă, Fr. Geisberger 1 păr. ghetă pentru copile. Dna Octavia Voileanu, 1 păr. ghetă, 1 manșon, 3 căciuli, 1 îmbrăcăminte de fetițe, 1 jachetă și 1 vestă.

AMVONUL.

Cuvântarea

rostită la înmormântarea notarului Ioan Ivan din Gurarâului, de către oșesorul consistorial Lasar Triteanu.

„Stricatu-s'a bucuria inimii noastre, întorsu-s'a într-o plângere desfățată noastră” (Plângerea lui de Ieremia 5, 15).

Jalnici ascultători! Din fețele voastre brăzdate de lacrimi văd cum în aceste clipe durerea și-a întins vâlul ei negru peste sufletele voastre, întocmai — după cum urmând neștrămutata lege a firii — iarna cea geroasă și-a întins vâlul ei cutropitor asupra frumuseților din natură. Bolta senină a cerului s'a întunecat, drumul soarelui maiestos s'a scurtat, căldura razelor sale nu mai dogorește, văzduhul nu mai răsună de cântecul pasărilor viersuitoare, câmpiile și văile și-au pierdut mirosul îmbăzâmat al florilor surizătoare, apele și-au schimbat glasul și oglinda feței lor, codrului i-a căzut podoaba capului, a încetat freamătul și i-a amuțit doina. Ori încotrău ne întorcem privirea ochilor noștri trupești nu întâlnim decât: ruină, pustiu, deșertăciune. Icoana frumuseților de odinioară, care trăsește în imaginația noastră se isbește de trista realitate și provoacă în sufletele noastre sen-

timente de duioșie, de părere de rău, de jale. După aceste frumuseți pierdute, după un sângeros apus de soare, după un tovarăș iubit, am putea să vărsăm șiroaie de lacrimi, am putea plânge o viață întregă chiar, dacă n'am avea în sufletul nostru credința tare, că în lumea aceasta tot ce se naște are să moară și iarăși trebuie să învie.

Tot cu această credință căutați, jalnici ascultători, a vă ușura durerea sufletelor voastre, pe care v'a pricinuit-o vestea neașteptată a morții în veci neuitatului notar Ioan Ivan. Deși în etate destul de înaintată, în anul al 69 lea al vieții sale, dar înzestrat dela Dzeu cu puteri trupești și sufletești în deplină vigoare, noi toți, câți l-am cunoscut credeam, că omul acesta, care de atâteaori a răs vieții în față, va înfrunta cu înălțătoare valurile viroforoase de pe marea vieții și se va împărtași de viața îndelungată a patriarhilor din legea veche. Dar contrar cu această credință a noastră, isvorată din dragostea nemărginită cu care-l impresoram, s'au împlinit cuvintele Prorocului Isaia (40, 7-8) „Tot trupul cu iarba și toată mărirea omului, ca floarea ierbei: uscatu s'a iarba și floarea a căzut”. Stejarul falnic cu trunchiul viguros, care abunda de sucul vieții, „Tata Ivan”, notarășul cu nume bun din Gurarâului, a fost lovit pe neașteptate de suful morții ca de o vultură năpraznică și cu un vriet puternic s'a rostogolit falnicul stejar. Nici moartea n'a cotezat să i se uite în față, cum face un dușman loial, ci s'a apropiat de el tiptil, pe nesimțite și — cum am zice — din dos prin o lovitură bruscă i-a curmat firul vieții. „Zilele mele ca umbra s'au plecat și eu, ca iarba m'am uscat”. (Psalm. 101. vers. 12).

Deși știm cu toții, jalnici ascultători, că casa ori căru muritor este pământul și că viața omului constă din intrarea în lume și eșirea din lume, totuși vestea despre moartea iubitelui nostru defunct ne-a zguduit sufletele, am așergat părăsind casele noastre și iată-ne acum zdrobiți, cu inimile strânse de durere, cu ochii plini de lacrimi, stăm în jurul sicinului, care cuprinde rămășițele pământești ale adormitului în Domnul!

Și ori cât ne-am mângâia cu înalte învățături ale religiei creștine, cu nădejdea învierii a doua, cu viața de veci, cu împărăția cerurilor, cu cuvintele Mântuitorului nostru Isus Christos: „Eu sunt în viața și viața, și cel ce crede întru mine, de va și muri, viu va fi”, totuși jalea și durerea noastră e îndreptățită, când în ceasul despărțirii exelamăm cu poetul Alexandri:

Din zi în zi pădurea bătrână se rărește,
Azi un stejar, mâne altul, pe rând se prăbușește...
Și largi poiene triste rămân în urma lor.

Un astfel de stejar cum rari se găsesc în dumbrava neamului nostru românesc, a fost și notarul „Tata Ivan” și prin pierderea lui, în stejerișul nostru se fac „poiene triste”, prin cari jalnic răsună plânsul „fciiorilor” orfani.

Născut în comuna curat românească Aviliu, din părinți evlavioși, țărani, dar cu simț și pricepere pentru foloasele cărții, ca cel mai mare dintre frați, a fost dus la învățătură. După studiile pregătitoare a făcut cursul teologie din seminarul „Andreian” și pe urmă după rânduiala de pe acele vremuri a funcționat ca învățător confesional timp de 5 ani... Mai târziu împrejurările vieții l-au determinat pentru cariera de notar, dar cu sufletul său a rămas până la moarte nedespărțit de biserică și de școala românească, pentru cari a adus însemnate și reale jertfe. Din 1867 ca notar în comunele: Aciliu, Săcel, Mag, din 1886—1906 în Gurarâului, iar de 5 ani este în pensie. Numai acela va putea înțelege o însemnare a servi 40 de ani ca notar, care cunoaște munca grea și sistemul complicat al administrației din patria noastră. Dela sistemul feudal și arogant al solgăbiraelor din Varmeghii, cari împrăștiau porunciile notarilor adunați prin rotogoaiele fumului de ciubuc și până în ziua de azi, când pe fiecare minut își căldărește capul cu telefonul, „Tata Ivan” și-a îndeplinit slujba corect și cinstit. Ca slujbaș al comunelor românești, interesul locuitorilor din aceste sate îl preocupau în primul rând; pentru promovarea intereselor morale și materiale ale țăranilor a stăruit în toată viața sa. Ajutorarea bisericilor și școalelor române din averea comună, întemeierea de felurite însoțiri agronomice, cu sfatul și cu fapta a fost totdeauna acolo unde cerea trebuința. Prin tactul și înțelepciunea sa a știut să îmbine contrastul, ce de multeori se ivește între interesele poporului și executarea după literă a legii. Astfel și-a câștigat nu numai dragostea neșarmurită a poporului, dar totodată și încrederea superiorilor. Născut în zorile reșteptării naționale, în sufletul său s'a sintetizat idealismul acelor vremi, și apoi de câteori era vorba de interesele națiunii române se producea o atmosferă explozivă în jurul său. „Conservativ cu trup

și suflet, avea firma credință, că Românii în veci nu pier, și că noi să lăsam curs liber la toate, căci pe noi nimic nu ne strică, — aa trece — petrele rămân”. (V. Onițiu: „De Toate”, sohiță: Notarul Scurtu). Când frunțașii neamului au dat cuvântul de luptă, am văzut pe „Tata Ivan” cu steagul în mână, în fruntea alegătorilor români din cercul Cristianului și steagul a eșit biruitor, iar el plângea de bucurie. Iată un suflet românesc, curat ca aurul; iată pricina lacrimilor noastre!! El s'a adus pe sine pildă vie de urmat colegilor și elevilor săi — căci aproape nu există notar în acest comitat, care să nu-i fi fost adjunct, — și cel mai frumos tribut de recunoștință, pe cari acestia îl pot aduce memoriei Lui, va fi dacă în afacerile naționale, precum și în toate daraverile cari privesc bunăstarea și înaintarea poporului românesc, vor urma exemplul notarului Ioan Ivan.

Dacă în Dumineci, sau în zile de sărbătoare mergeai la sfânta biserică, în strana dreaptă trebuia să fie figura senină a „Tatei Ivan” în mână cu Otochul cetind cu glas răspicat „Credeu!” și cântând „Priceasna” cu glas înalt și tănguitor. Așa se învăța poporul a se lipi de biserică sa strămoșească, așa se cultivă în popor iubirea de limbă, lege și moșie, așa se cimentează legătura frățească de sânge între cărturari și popor, — așa se crește poporul!! Dar câți fao așa? Răspundă acela, pe cari îi privește! Am scos la iveală această notă distinsă a caracterului său, isvorată din convingerea sa religioasă, ca să înțelegeți iubirea poporului față de acest slujbaș, pe care l-a investit cu deplina sa încredere, ca trimis al său în toate corporațiunile reprezentative.

Dar însușirea cea mai aleasă a caracterului său a fost: iubirea deapropelui, în sens cu adevărat evangelic. Căminul familiar pentru bunătatea sufletului său era prea îngust; în mijlocul prietenilor, la întruniri particulare, la sărbări familiare, la adunările societăților noastre culturale, la adunările politice naționale, între mei mulți, în mijlocul multămii acolo se simțea „Tata Ivan” bine. Dăruit cu o sănătate exuberantă, înzestrat dela Dzeu cu o inteligență vie și scâlpărătoare, șagălnic cum e românul adevărat, pururea vesel, fectător, drept, iubitor de pace, inimă deschisă, de o francheță uimitoare, liman celor înviforati, scut și mângăitor celor loviți de soarte, așa era „Tata Ivan”, iar în jurul lui: mișcare, voc bună și viață. Numai așa să explice fenomenul caracteristic cum generații întregi de cărturari români, profesori, medici, avocați, ingineri, dar mai ales preoții, notarii și învățătorii români, în semn de iubire și recunoștință fiească l-au împodobit cu epitetul de „Tată”.

Dar „stricatu-s'a bucuria inimii noastre, întorsu-s'a într-o plângere desfățată noastră”, căci iată urmând porunca neștrămutată „pământ ești și în pământ vei merge”, iubitelui nostru tovarăș stă gata de plecare. Tânguirea, lacrimile și bocetele voastre sunt zadarnice. În momentele dureroase ale despărțirii, eu smeritul slujitor al lui Dzeu îndrănesc a vă zice vouă: Nu plângeți, oi mai ales bucurați-vă, căci numai trupul cel peritor s'a dat stricăciunii, iar partea cea mai aleasă, sufletul, care i-a împodobit și viața, de azi încolo se va desfăta în strălucirea feței dumnezeiești. Aduceți-vă aminte de făgăduința: „Feriți cei curați la inimă, că aceia vor vedea pe Dzeu” (Mateiu 5, 8) dată aceluora, cari în viață practică virtuțile creștinești. Nu bogăția, nu stăpânirea, nici puterea și mărirea deșartă din această lume oumpănescă la ziua cea înfricoșată a judecării din urmă, ci curățenia inimii, bunătatea, îndelunga răbdare, iubirea adevărului, păzirea dreptății, milostenia, adevă toate acele calități distinsă, cari au format caracterul scumpului nostru defunct. Unora ca această le va striga dreptul judecător, însuși Mântuitorul nostru Isus Christos: „Veniți binecuvântații Părintelui meu de moștenii împărăția, care este gătită vouă dela întemeierea lumii”. (Mateiu 25, 34). Conțeniți deci plânsul vostru și veniți acum în aceste momente cu sufletele curățite prin focul durerii și faceți promisiune solemnă, că în viață veți păzi poruncile Domnului, ca în ziua judecării să vă puteți revedea cu cel ce azi ne părăsește și împreună cu el să vă puteți desfăta în locul de odihnă, în loc de verdeață, de unde a fugit durerea și intristarea. Numai făcând această promisiune dovedeți, că într'adevăr l-ați avut drag și că doriți a vă revedea într-o împărăția cerului.

Clipe despărțirii a sosit: Oatargul s'a ridicat, pânzele sunt date vântului, corabia tremură pe undele mării cu țarmuri fără sfârșit. Pleacă liniștit, dragă călătorule! Noi „fciiorii” Tăi, copiii nimănui, pe cari atât de mult ne-ai iubit în viață, vom păstra cu sumpătate amintirea Ta din generație în generație și ne vom ruga pentru Tine.

Ultima rugăminte a celui ce pleacă prin debilul meu glas o adresează către voi rudenii mai apropiate: soție bună, frați și surori iubite, nepoți și nepoate, cumnați și cumnate, apoi către voi toți: prietini, cunoscuți și binevoitori, care n'ați pregetat a-l însoți pe ultimul drum, sau cari din prioini binecuvântate n'ați putut alergera aici, ca pentru toate câte v'au greșit în această viață, cu iubire creștinească să-l iertați și să vă rugați Tatălui ceresc pentru odihna sufletului său.

Iară Ta Doamne, Dumnezeul nostru, care cu adâncul înțelepciunii și cu iubirea Ta de oameni toate le ohivernisești, fă odihna sufletului răposatului rob al Tău, nu după mulțimea greșalelor sale, într-o cari s'a născut, ci după mulțimea îndurărilor Tale, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

Cărți și reviste.

Neamul Românesc Literar nr 50 cuprinde: Bizantinism și modă, de N. Iorga. Deținutul, poezie de I. G. Toma. Din Praga, de M. Baciu. Lui Cuza Vodă, de V. Iurist. † D. A. Teodora, de N. Iorga. Charles Diehl la Ateneu, de Oreste. Pe drumuri, de M. Beza. Povestea feciorului fără noroc, de V. Morariu. Cugetări. Cronică.

Igiena Satelor. A apărut primul număr dintr-o revistă, care are de scop a răspândi cât mai bine și pe înțelesul tuturor cetitorilor toate științele în legătură cu igiena. Revista aceasta de popularizare se adresează în special preoților, învățătorilor, medicilor și tuturor intelectualiilor, cari se interesează de sănătatea și progresul satelor românești. Din numărul prim însemnăm următoarele: Cătră preoți și învățători, de Dr. N. Lapteș, Răpociuga; Apa la sate; Holera; Sfaturi; Plante medicinale; Anecdote medicale ș. a. — „Igiena Satelor” apare lunar în Huși, România. Abonamentul 3 lei pe an.

„Lucafașul” revista literară și artistică Nr. 1, 1911, a apărut cu următorul sumar bogat și variat: Redacția: Excelsior. I. U. Soricu: În ciudă (poezie). Maria Cuntan: Dela vatră (poezie). I. Agărbicean: Vestea. Alice Calugăru: Cântec de greer (poezie). I. Boroia: Iuliu Caesar, de Shakespeare. P. Pădure: Noapte de Crăciun (poezie). Cronică: Programul acestei rubrici. Zorile veaoului. Băncile și literatura. Jubileul dlui Cosma. Forma externă a revistelor. Raffael. Ilustrațiuni: Raffael: Madona Sixtină (în color), Autoportretul lui Raffael, Madona în livadă, Madona della Sedia. Adaus muzical: Se bate miezul nopții, de G. Dima. Viața și activitatea lui G. Dima. Portretul lui G. Dima.

Viață socială.

Teatru în Sighișoara. Elevii școlii române din Sighișoara dau o producțiune teatrală-declamatorică urmată de joc Duminec, în 26 Decembrie stilul vechiu 1910, a doua zi de Crăciun) în sala Gewerbeverein. Venitul curat este destinat pentru zidirea școlii celei nouă. Inceputul la orele 7 și jum. seara.

Teatru în Hațeg. „Reuniunea română de cântări din Hațeg” invită la producțiune teatrală ce se va aranja Duminec, la 26 Decembrie stilul vechiu 1910, a doua zi de Crăciun, în sala cea mare a hotelului „Mielul de aur” din loc. Inceputul la 8 ore seara.

Petrecere în Orăștie. Tinerimea stud. română din Orăștie și jur dă un concert, cu concursul corului pedagogilor din cursul III din Sibiu, Duminec în 26 Decembrie v., a doua zi de Crăciun, în sala hotelului „Transilvania”. Inceputul la orele 7 și jumătate seara. Programul e bogat.

Poșta redacției.

„Impresii”. Regretăm că nuți putem împlini dorința. Atingi chestii, cari ar putea supăra pe mulți și în aceste zile de generală nervositate nu e bine să mai apringem și noi focul disoutiilor vehemente.

Crăciunel. Nu putem publica „echoul” trimis. Lucșuirea respectivă e o întreprindere comercială, care-și face singură reclamă, când află de necesar.

Teatru.

Astăzi, Luni, în beneficiul dsoarei Marco se dă drama „Zapfenstreich”, iar mâne Marți, opereta, Die geschiedene Frau.

Nr. 788/1910.

[497] 2-3

Concurs.

Devenind vacant postul de capelan temporal pe lângă neputinciosul paroh Iacob Chifa din parohia de clasa a II-a Blășfaleul inferior în tractul Bistriței, pentru îndeplinirea aceluia se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: jumătate din toate venitele sistematizate și fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunei preoțești dela stat.

Reflectanții la acest post își vor înainta cererile instruite conform regulamentului în vigoare, în termenul deschis, la oficiul protopresbiterial al tractului Bistriței în Bistrița-Beszterceze — și cu observarea §-lui 33 din regulamentul pentru parohii se pot prezenta și în parohie pentru a cânta, respective oficia și cuvânta.

Dela concurenți se cere calificațiune preoțească completă regulamentară.

Bistrița, 6/19 Decembrie 1910.

Oficiul protopresbiterial gr. or.

Gregoriu Pletosu
protopresbiter.

Nr. 271/1910.

[498] 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în comuna bisericăscă de clasa I. Vidra de sus din protopresbiteratul Câmpenilor se publică concurs nou cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Telegraful Român“.

Venitele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunei preoțești de la stat.

Concurenții au a-și așterne rugărilor lor concursuale instruite conform normelor în vigoare în termenul convenit la oficiul protopresbiterial al Câmpenilor și a se prezenta în biserică spre cunoaștere.

Viitorul paroh va avea să dea un ajutor de 300 coroane anual deficientului preot Vasile Gomboș până va fi acesta în viață.

Câmpeni, 7 Decembrie 1910.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Câmpenilor.

Romul Furdul
protopop.

Nr. 684/1910.

(499) 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. III-a din comuna Halchiu, protopresbiteratul Brașovului, să deschide concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întreținerea salariului preoțesc cu ajutor de stat.

Doritorii de a ocupa acest post sunt îndatorati a se prezenta în biserică spre a cânta, predica eventual a servi.

Petițiunile de concurs, instruite conform regulamentului pentru parohii, au să se înainteze la oficiul protopresbiterial al tractului Brașov, în termenul deschis.

Brașov, în 3 Decembrie 1910.

Oficiul protopresbiterial, în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Hamsea
protopop adm.

Piane și armoniuri

din cele mai bune fabrici, liferează subsemnatul pe lângă prețuri convenabile și cu garanță. Totodată dau informațiuni gratuite cu privire la procurarea de orice instrumente muzicale de arcuș sau de suflat, pentru alcătuirea de orchestre și trebuință privată.

501 1-3

T. Popovici,
profesor de muzică.

Sibiu (Nagyszeben), str. Cisnădiei Nr. 7.

Altoi de viță puternică

nobilă americană, cioplită ori cu rădăcină.

Fiecare viticultor, care are lipsă de viță puternică, liberă de peronosporă, bogat înrădăcinată și bine încreșcută — pentru altoire, — să se adreseze cu toată încrederea la școala de viticultură din Reichesdorf, proprietar Simon Nemencz, posta Riomfalva, unde cu prețurile cele mai moderate se află materialul cel mai bun de plantat.

Mare depozit din calitățile cele mai bune, pentru struguri de vin și masă.

Simon Nemencz,

posesorul primei școale de vierit din Reichesdorf Nr. 121, posta Riomfalva.

Cataloge la cerere gratuit și franco!

(360) 25-

Viță de vie altoită

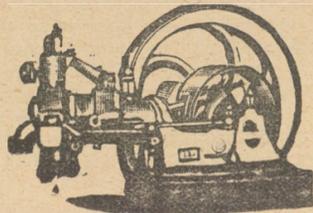
expediază sorte curate, sub garanție, în sortiment bogat, de ani cunoscută și solida firmă:

Prima plantațiune de vițe de pe Târnave.
Proprietar: **FR. CASPARI,**
Mediaș, Nr. 62 (Transilvania).

Rog a cere catalog gratuit!
Catalogul conține scrisori de recunoștință din toate părțile țării și poate deci fiecare posesor de vie a-și cere informațiuni despre soliditatea numitei firme, dela persoane cunoscute. [383] 11-25

Fabrica drezdană de motoare

societate pe acții.
Cea mai mare și mai veche fabrică de motoare a Germaniei.

Liferează în cercuri specialiste bine cunoscutele

Motoare și Locomobile

cu benzin, uleu crud, gaz, petrolu, precum și

Motoare cu tragere de gaz.

Noutate surprinzătoare!

Generator cu tragere de gaz universal.

Cheltuieli de mănare:

pe oră și putere de cai numai circa 1 filer.

Depositar general:

Ignác Gellért & Comp.

Budapest, Teréz körút 41. Telefon 12-91.

Garanție foarte bună. — Condiții de plată favorabile.

(408) 11-26

Daruri de Crăciun și Anul-nou!

Toți cei cari doresc a cauza în sânul familiei și rude- niilor bucurie cu ocazia serbătorilor **Nașterii Domnului** să nu întârzie a cerceta

Librăria Arhidiecezană în Sibiu,

unde se pot afla cele mai frumoase cadouri, și anume: **cărți literare, albumuri, recuise de scris, cărți de vizită,** cele mai frumoase ilustrate cu inscripție română de sărbători și Anul-nou.

Redactor responsabil Teodor V. Făcăian.

Vinuri excelente!

Telefon Nr. 185.

Excelente vinuri de **Ménes-Magyarád** garantat natural curate, în sticle.

Vin de masă per litru	K	—70
Schiller " " " " " " " "		—60
Risling " " " " " " " "		—80
Bacator " " " " " " " "		1—
Vin roșu " " " " " " " "		1—
Muscateil " " " " " " " "		1—
Tokaj de Somorodin per 1/2 litru " "		1:40

Inclusive darea de consumație.

La cumpărare mai mare cu prețuri en gross.

Oferez:

Lemne de fag pentru foc, prima tăiate și netăiate.

Leopold Neumann,

Strada Cisnădiei 16, str. Bruckenthal 9.

(127) 21-26

Comande prin poștă se efectuează foarte prompt.

Succesorul lui H. Lüdecke A. G. Csallner

Sibiu, Piața-mare Nr. 14

recomandă cadouri valoroase și statornice de

Crăciun și Anul-nou,

nou asortatul seu depozit în

giuvaere, mărfuri de aur și argint.

In special atrage atențiunea asupra **nou arangiatului depozit** în

(500) 2-3

Oroloage de precizie.

Specialitate: ornamente vechi săsești.

Depozit de fabrică în mărfuri de **Alpaca prima și Argint de China** executate în stil modern. Noutăți în **giuvaere și oroloage** de toate speciile. Schimb și cumpăr giuvaere vechi, aur, argint și pietri scumpe. Atelier propriu de aurit și reparaturi de oroloage

Piese muzicale de Tib. Brediceanu.

Doine și cântece.

(Voce și piano.)

CAIETUL I.

Foaie verde, foi de nuc.
Cântă puil cucului.
Bădișor depărțitor.
Spune mândr' adevărat.
Vai, bădiță, dragi ne-avem.
Cine m'aude cântând.
Bade, zău, o fi păcat.
Bagă, Doamne, luna 'n nor.

CAIETUL II.

Știi tu, bade, ce mi-ai spus.
Vino, bade, iar acasă.
Năcăjit, ca mine, nu-i.
După ochi ca murele.
Floare fui, floare trecui.
Cântec haiducesc.
Trageți voi boii
Cine n'are dor pe vale.

Jocuri românești.

(Piano solo.)

CAIETUL I.

Lugojana.
Măzărca.
Ardeleana (ca în Banat) I.
Pe picior I.
Ardeleana I.
Brău I.
Hora.
Ardeleana (ca în Banat) II.

CAIETUL II.

Ardeleana (ca în Banat) III.
Ardeleana II.
Pe picior II.
Țarina.
Învărtita I.
De doi.
Ardeleana III.
Brău II.

CAIETUL III.

Brău III.
Hațegana.
Ardeleana (ca în Banat) IV.
Învărtita II.
Pe picior III.
Ardeleana (Abrudeana) IV.
Ardeleana (ca în Banat) V.
Brău IV.

Prețul unui caiet: cor. 4—

fr. 5—

Preludiu și Hora din „Serata etnografică“, pentru piano, ed. II.

Rândunica, vals, pentru piano, ed. II.**Viorele**, vals, pentru piano, ed. II.Nou! — **Aurora**, vals pentru piano. — Nou!

Prețul a cor. 2—

fr. 2:50

De vânzare la toate librăriile românești.

Depozit general:

Librăria arhidiecezană Sibiu (Nagyszeben).

Editura și tiparul tipograful arhidiecezan